

İÇSAVAŞDIYARI FECİ DÜŞÜŞTE

Öyküler ve bir novella

GEORGE
SAUNDERS

Türkçeleştiren:
Niran Elçi

Deli

George Saunders

Aralığın Onu adlı öykü seçkisiyle 2014 Folio Ödülü'nü kazanan George Saunders'ın bugüne kadar yayımlanmış yedi kitabı vardır. *The New Yorker*, 2002'de Saunders'ı "40 Yaşın Altındaki En İyi Yazarlar" arasında göstermiş, *Time* dergisi ise 2013'te "Dünyadaki En Etkili 100 Kişi" listesine seçmiştir. Lannan Vakfı, Amerikan Sanat ve Edebiyat Akademisi ile Guggenheim Vakfı'ndan burslar kazanan yazar, *GQ*, *Harper's* ve *The New Yorker* dergileri için yazılar yazmakta, Syracuse Üniversitesi'nde yaratıcı yazarlık alanında ders vermektedir. Saunders, *Arafta* isimli ilk romanıyla 2017 Man Booker Ödülü'ne aday gösterilmiştir.

Delidolu Yayınlarından Çıkan Kitapları:

Aralığın Onu (öykü)

İkna Uлуу (öykü)

Phil'in Dehşet Verici Kısa Saltanatı (novella)

Pastoralıya (öykü)

Arafta (roman)

İçSavaşDiyarı Feci Düşüşte (öykü)

Niran Elçi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümünü bitirdi. 2001 yılından beri çeviri yapan Niran Elçi, yüzden fazla eseri Türkçeleştirdi. Bram Stoker, George Orwell, George Saunders ve Terry Pratchett, eserlerini Türkçeye kazandırdığı yazarlar arasındadır. Ayrıca *Karaböcü* serisi, *Adamı Zorla Cadı Yaparlar*, *Kurabi'ye Uçan Omlet* gibi çocuk kitaplarının da yazarıdır.

İÇSAVAŞDİYARI FECİ DÜŞÜŞTE

© 2016, Tudem Yayın Grubu

1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 1996, George Saunders

İlk baskı 1996 yılında, Amerika'da *CivilWarLand in Bad Decline* adı ile Penguin Random House LLC'nin alt markası Random House tarafından yapılmıştır.

Bu kitabın telif hakları ICM Clo Cuertis Brown aracılığıyla alınmıştır.

YAZAR: George Saunders

TÜRKÇELEŞTİREN: Niran Elçi

EDİTÖR: Ümit Mutlu

DÜZELTİ: Mehmet Barış Albayrak

KAPAK TASARIMI: Burak Tuna

GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Ekim 2017 (2000 adet)

ISBN: 978-605-2349-01-4

Yayınevi sertifika no: 11945

Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.

www.delidolu.com.tr

İÇSAVAŞDİYARI FECİ DÜŞÜŞTE

Öyküler ve bir novella

G E O R G E
S A U N D E R S

Türkçeleştiren: Niran Elçi

Deli

“George Saunders, çarpıcı bir zekâyâ sahip, özgün bir yazar. Elindeki malzemeyi kendinden emin bir şekilde işliyor ve bitmek tükenmek bilmez bir ses çeşitliliği yaratmayı başarıyor. *İçSavaşDiyarı Feci Düşüşte*’de ise, şu anda en kötü ve en güçlü eğilimlerimizle şekillenmekte olan, düşüşe geçmiş bir gelecek dünyasına dair gerçeküstü ve tuhaf bir biçimde ikna edici bir tablo yaratıyor. Etkisi korkutucu, komik ve unutulmaz.”

Tobias Wolff

“Dâhiyane... vahşi bir mizah, kavurucu ve özgün bir zekâ... Yazar, ancak uyuşturucu almış Walt Disney’in hayal edebileceği türden, kâbus gibi bir kıyamet-sonrası dünyası yaratıyor. Saunders’ın klostrofobik manzaralarını ziyaret ettikten sonra, bir alışveriş merkezine ya da eğlence parkına bir daha asla aynı şekilde bakamayacaksınız...”

The Philadelphia Inquirer

“Umarım Bay Saunders bir kâhin değildir. Ama serinkanlı bir hicivci ve yetenekli bir stilist olduğu açık. *İçSavaşDiyarı Feci Düşüşte*, Barry Hannah’nın *Havagemileri*’nden bu yana görülmuş en alışılmadık, en başarılı ilk öykü kitabı. Bay Saunders’ın kulağı yalnızca iş adamlarının diline değil, çağdaş dilin alışılmadık ahengine de yatkın... Bay Saunders, hiç çaba sarf etmeden, hicvi duygusallıkla birleştirebilen o nadir yazarlardan biri.”

Jay McInerney, The New York Times Book Review

“Korkutucu ve komik... Bir fütüristten çok hicivci olan Saunders’ı, Aldous Huxley’den ziyade Kurt Vonnegut’la karşılaştırmak lazım... Devamlı ötekileştirilen insanları eksiksizce aktarmak gibi dokunaklı bir alışkanlığı var... Bu George Saunders’ın ilk kitabı ve dinlemeye devam edeceğimizi umduğumuz orijinal, karanlık ve komik bir sesin çıkışı.”

The Atlanta Journal-Constitution

“Kurmacada heyecan verici, yeni bir sesin yükselişı bu. Bay Saunders, Nathanael West ile Kurt Vonnegut’un gayrimeşru çocuğu gibi yazıyor, belki Mark Leyner ve Steven Wright’ın da uzaktan akrabası olabilir. Duygusal bir tarafı olan, vahşı bir hicivci. Bu sayfalarda, Amerikan rüyasının karanlık taraflarını betimliyor: yalnızların, mülksüzlerin, ezilmişlerin ve talihsizlerin yaşadığı kayıplar, yanılsamalar ve dehşetler...”

Michiko Kakutani, The New York Times

“Saunders benzersiz. Karanlık ve komik olan bu ilk kitabını, sibernetik felaket sonrası bir distopya dünyasına yerleştirdiğini size üzülererek söylüyoruz, çünkü böyle söyleyince çok berbat bir kitapmış gibi geliyor. Ama yine de biri sizi yakalayıp okumaya zorladığında göreceksiniz. Biz ilk olalım... Başka hiç kimse, günümüzün sanayi sonrası yavanlığını bu tür fantezilere dönüştürmemiştir...”

Newsweek

“George Saunders yarı işportacı, yarı ermiş biri; hem Denis Johnson’dan, hem de Raymond Chandler’dan renkler taşıyor... Aynı anda hem çarpık, hem iç burkucu... Ve o kadar gergin ki, bunamanın sınırında. Aktardığı dünya salgınlar ve açlıkla, genetik saflık ve siber-terörizmle dolu bir yakın gelecek, fakat aynı zamanda aldatıcı ölçüde komik...”

The Boston Globe

İÇİNDEKİLER

İçSavaşDiyarı Feci Düşüşte	9
Isabelle	38
Dalgayapar Bozulunca	47
180 Kiloluk Genel Müdür	60
Son İndirme Bayan Schwartz İçin	85
Ezik Mary'nin Başarısızlıkla Sonuçlanan Terör Harekâtı	101
Bereket	112
Yazarın Notu	218

*Bana sevinci öğreten annem, babam,
Nancy ve Jane için
bir de
o sevinci tamamlayan Paula,
Caitlin ve Alena için.*

İÇSAVAŞDIYARI FECİ DÜŞÜŞTE

Ne zaman potansiyel, büyük bir yatırımcı tur için gelse, yaptığım ilk şey onu Erie'den naklettiğimiz Kanal Havuzuna götürmek oluyor. Orada, otuz metrelik gerçek bir kanalımız ve gerçeğine çok uygun bir amele kampı modelimiz var. Kanalı asıl yapanların İrlandalılar olduğunu öğrendiğimizde rezil olmuştuk gerçi. Ama modeli düzeltecek bütçemiz yok, bu yüzden aşağı yukarı her on beş dakikada bir, işçi yatakhaneğinde bulunan bir alet oryantal yemek kokuları yayıyor.

Bugünkü olası Tarih Canlandırma Meslektaşım, YanarkenÖğren'in kurucusu Bay Haberstrom. YanarkenÖğren ülke çapında bir kuruluş. En büyük numaraları da mekânlarında eksiksiz bir kütüphane kurmuş olmak. Böylece bir yandan bronzlaşırken bir yandan da patenli liseli kızlara getirttiğiniz kitabı okuyabiliyorsunuz. Bay Haberstrom'la patikada yürüyorduk, üzerinde bir eşofman takımı vardı ve puro içiyordu. Zekâsına hayran olduğumu söyledim. Bazı insanlar hayalperesttir, bazı insanlar ise bitiricidir, dedim. Bana, benim hangisi olduğumu

sordu. Kabul etmemiz lazım ki ben, özünde, hayalperestleri patikadan geçirip Kanal Bölümü'nü görmeye götüren adamım, dedim. Bu laf hoşuna gitti. Kafamın çalıştığını söyledi. Koluma dokundu ve kanalda birkaç dakika durup düşüncelere dalmak istediğini, çünkü büyükededesinin bir zamanlar bir mavna rehberi olduğunu ve bir eşek tarafından öldürüldüğünü söyledi. Açıklığa ulaştığımızda iyice duyulandı ve alçıdan yapılmış kumar oynayan Çinli heykellerinin arasından hızla geçerek uzaklaştı. Duygusuz biri gibi konuşmak istemem ama büyük bir bağışın geldiğini hissedebiliyordum.

Arkasından gittiğimde, Kanal Havuzumun her yerinin çeteler tarafından spreyci boyayla yine kirletilmiş olduğunu gördüm. Haberstrom dikkatlice, uzun uzun baktı. Sonra da purosunun tükürüklü ucuyla beni dürttü ve onun parasıyla bunu yapamayacağımızı söyleyerek patikadan hışımla geri döndü.

Orada birkaç dakika yalnız başıma oturdum. Şişko herifin birinin tükürüğüyle kravatımın lekelenmesi ihtiyacım olan son şeydi. İstifa etmeyi düşündüm. Fakat sonra, küçük düşürücü özgeçmiş tomarlarımla yaşadığım en son anıyı hatırladım. İki yüz yere göndermiştim ve tek bir yanıt bile gelmemişti. Dokuz sene boyunca terfi edemeden düşük seviyeli bir Gerçekçilik Denetçisi olarak kalmış olmam, potansiyel işverenlerimde olumsuz bir izlenim bırakıyor sanırım. Araba taksitlerimi düşündüm. Marcus ile Howie'nin, daha borcunu bile bitiremediğim küçük oyun evlerini ne kadar sevdiklerini düşündüm. Ve gururumu bir kez daha bastırıp oturduğum yerde oturmaya kadar verdim.

Kravatımı bir yaprakla sildim ve Haberstrom haberini vermek için Bay Alsuga'ya gittim.

Bay A, kendini sıfırdan yaratmış bir adam. İçSavaş-Diyarı fikrini boş zamanlarında yaratmış ve tarih aşkını paraya çevirmeyi başarmış. Üstelik de işe, tek bir göçmen barakası ve tek bir Konfederasyon askeri kostümü ile başlamış. Şimdiyse Rotary Kulübü'nde ciddi nüfuz sahibi biri.

Ofisi tesisteki Belediye Sarayında. Çetelerin kontrolden çıkmaya başladığını o da kabulleniyor. Geçen ay üç ziyaretçiyi yaraladılar ve bir yük beygirini öldürdüler. Taze pişmiş ekmeğini alıp temsili Kasaba Toplantısına giden Bayan Dugan'a da sataştılar. Giriş ücreti falan ödemedikleri kesin; bu yüzden ya tünel açmış olmalılar ya da dış duvarları aşp giriyorlar.

Bay Alsuga çete sorunun çözümünün Ergen Ekipleri olduğuna inanıyor. Ona çetelerin de temelde bir ergen ekibi olduğunu söylüyorum ama o, başlarında tahta yontmak gibi özel becerileri olan bir yetişkin yoksa onların nasıl Ergen Ekibi olabileceklerini soruyor. Bay Alsuga tahta yontuyor. Bir seferinde bu konuda demirhanede bir Eski Zaman Zanaatları Semineri bile verdi. Katılım çok az oldu tabii. Hiçbir çetenin zaten istemeyeceği iki dul ile satranç kulübünden biri hariç kimse katılmadı. Bir de ben hariç. Ben katıldım. Evelyn bana yalaka dedi ama ben yine de katıldım. Evelyn bana yalaka dedi, bense kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez dedim. Kaz mı gelir tavuk mu bilmem ama işe yarar miktarda bir şey gelse iyi olur, dedi. Maşımı sürekli küçümsüyor. Seminerden, tahtadan yontulmuş bir ördekle döndüm. Ertesi gün ördeği attı. Onu meşe

palamudu zannetmiş güya. Oysa hiç de meşe palamuduna falan benzemiyordu. Bana sorarsanız, sırf hıncından attı. Ona çok kızdım. Giyinme odasına girip Nefret Bastırma Amaçlı Soluma Egzersizimi yapmak zorunda kaldım. Hem de iki kez.

Ama konu o değil.

Bay Alsuga yaz istatistiklerini çıkardı. Son on senenin en düşük ziyaretçi sayılarını görüyoruz. Durum biraz daha kötüye giderse sürü sürü personel işten çıkarılacak. Bay A yüzüme anlamlı anlamlı baktı. Kilit adamlarından biri olmadığımı biliyorum. Bana, personel içinde, “ellerini taşın altına sokabilecek” birilerinin olup olmadığını sordu.

Araştırabilirim, dedim.

Neden gidip araştırmıyorsun? dedi.

Ben de gidip araştırdım.

Sylvia Loomis ayaklı kütüphane gibidir. Kişiliği bu. İnsanlar hakkında dedikodular bulup çıkarmaya bayılır. Kendisini bir sado-mazo öğrencisi olarak görüyor ama hâlâ tam gaz gidemeyecek kadar çekingen; bu yüzden havaalanı yolundaki Zorla Beni Kulübü’nde eğlenmeye gitğinde, sadece oyuncak bir kelepçe takarak ve ortalıkta dâvılanarak dolanmakla yetiniyor. Ama işinde iyi. O bir güvenlik görevlisi. Hediyeelik Eşya Merkezi’ndeki saksılara sızıp duran yarı zamanlı personelin kim olduğunu bulan Sylvia’ydı. Mesaj Yönetimi’ndeki Ergen Fıstıklara edepsiz mesajlar bırakan kişinin Phil olduğunu ortaya çıkaran da Sylvia’ydı. Tüm kayıtlara ulaşabiliyor. Ona, geçmişinde şiddet suçu olan mevcut çalışanları bulup bu-

lamayacağını sordum. Öğle yemeği ısmarlarsam yapabileceğini söyledi.

Tesiste yemeye kadar verdik. Nate'in Salonu'na gittik. Sylvia, Sakın kimseye söyleme ama kankancı kızlardan dokuzu hamile, dedi. Sonra bir dosya çıkardı ve verilere göre elimizde oldukça uysal bir ekip olduğunu söyledi. Bulabildiği en iyi aday Ned Quinn. Ned'in dosyasında, lisedeyken bir depo barakasını yaktığı yazıyor. Gülmekten kırıldım. Quinn bir Yardımcı Aktör; aynı zamanda dünya çapında bir endişe kumkuması. Kostüm Odası'na girip onu Dehşetengiz Hastalık Atlısı kostümünün kanlı ayrıntıları hakkında kara kara düşünürken kaç defa bulduğumu bilseniz inanmazsınız. Başarısız bir aktördür ama asla pes etmez; zanaatını geliştirmesine izin veren tek işin de bu olduğunu söylüyor. Suratına bakılmayacak kadar çirkin olduğu için maske gerektiren rollerde iyice uzmanlaştı ve örneğin Kaz Ana Masalı Günleri boyunca Humpty Dumpty'yi canlandırıyor.

Bay Alsuga'nın yanına döndüm ve ona Ned Quinn'den bahsettim. Tamam, dedi, çok umut vadetmese de elimizdeki en iyi aday o. Ned altı çocuklu, beş parasız biri ve Bay A'ya göre bu bir avantaj. Başlı gerçekten sıkışık birine ihtiyacımız varmış. Çaresiz Devriyeye gerçek mermiler vermeyi ve başına da Quinn'i getirmeyi önerdi. Çaresiz Devriye, gecenin assolisti olarak, projektör ışıkları altında topallaya topallaya geçit töreni yapan bir ekip. Onları, çok uzun zamandır muharebe alanında savaşan askerlere benzeyecek şekilde giydirdik. Gettysburg Muharebesi'nin fotoğraflarından yararlandık. Gösterinin can alıcı ânını kısmi isyan sahnesi oluşturuyor ve isyan, heyecan verici bir

söylevle bastırılıyor. Söylevden sonra delikanlılar şapkalarını çıkarıyor, kollarını birbirlerinin omuzlarına atıyor ve *Göçebe Yıldız Altında Doğdum Ben* şarkısını söylüyor. Ardından havai fişekler pathyor ve Eski Model Vasıta Geçidi yapılıyor. Sonra da mekânı boşaltıp eve gidiyoruz.

“Bence sen, Quinn’le iki çift sohbet et,” dedi Bay A. “Fikirlerini ve duygularını öğren.”

“Ben de tam onu diyecektim,” dedim.

Tiyatro Merkezini iç hattan aradım. Birkaç dakika sonra Quinn, Yaralı Boz Ayı kostümü içinde koş a koş a merdivenleri çıkıp geldi.

“Çaresiz Devriye?” dedi Bay A, Quinn otururken. “İlgilenir misin?”

“Bayılırım,” dedi Quinn. “Harika olur.” Çaresiz Devriyeye senelerdir girmeye çalışıyordu zaten. Bol bol replik içerdüğinden, o gösteri aktörler tarafından kariyer zirvesi sayılıyor. Quinn o kadar heyecanlanmıştı ki, yerinde kıpırdanıp duruyor ve Bay A’nın güzel hasır sandalyesine pençesindeki kanı bulaştırıyordu.

“Parkımızdaki çeteler tam bir baş belası,” dedi Bay A. “Ve bence, kaba kuvvete kaba kuvvetle karşılık vermek lazım. Peki bunda senin bir rolün olacak mı? Ah, evet.”

“Açıkçası ben, heyecan verici söylevi Quinn’den dinlemek isterdim,” dedim.

“Toplumsal düzen,” dedi Bay A. “Ve yüreğimizi koyduğumuz bu kahrolası parkın can damarını korumak.”

“Quinn’in serbest çağrışım yapabildiğini sanmıyorum,” dedim.

“Tam olarak anlamadım,” dedi Quinn.

“Benim önerim, senin silahına gerçek mermi koymak,” dedi Bay A. “Sağduyuna göre ateş et. Tipini beğenmediğin bir davetsiz misafir falan görürsen ayaklarına doğru sık gitsin. Korkut yalnızca. Kimse incinmez. Haftada, fazladan iki maaştan bahsediyorum.”

“Ben bir aktörüm,” dedi Quinn.

“Quinn’in çocukları var,” dedim. “Quinn, paranın değerini bilir.”

“Bu, en kalite cinsten aktörlük demek,” dedi Bay A. “Paralı asker rolü yap.”

“En azından bir dene,” dedim.

“Tam olarak anlamadım ama,” dedi Quinn, “vay canına, iyi para.”

“Süperfantastik!” dedi Bay A.

Ertesi akşam Bay A’yla birlikte Gerçekçilik Hataları Listesinin üzerinden geçtik. Kuş türü oranlarımız hakkında hararetli tartışmalar sürüyor. Kuşbilimcimiz Bay Grayson, kısa süre önce yeniden hesaplamış ve 1865’teki kuş nüfusunu taklit edebilmek için yaklaşık iki yüz tane sarıasma kuşundan kurtulmamız gerektiğini söylemişti; bunun için de havalı tüfek veya zehir önermişti. Bay A, bu dar zamanlarda bir de kuşbilimci istihdam etmenin lüks olduğunu ve bunun, Grayson’ı sepetlemek için kusursuz bir fırsat olabileceğini söyledi. Grayson’ı severim. Howie’ye beyzbol şekerleri getirip durur. Ama benim de kendimi ve kendi ailemi düşünmem gerek. Grayson’ı yanımıza çağırdım. Bay A, yaptığın ilk hesap yanlış mıydı, yoksa yeni bir bilgi mi edindin diye sordu. Bay Grayson ilk hesapta hata yaptığını

itiraf etti. Bay A onu hole gönderdi, biz de sohbete geri döndük.

“Konuşmayı sen yap,” dedi Bay A. “Ben zalim olamayacak kadar yaşılandım.”

Bastonunu ve çağrı cihazını aldı ve ihtiyacım olursa Büyüyük Ormanda olacağını söyledi.

Grayson’ı çağırdım, ona işten atıldığını bildirdim, birkaç kâğıt mendil verdim ve birkaç hakareti savuşturdum. Daha ben anlamadan, allak bullak halde kapıdan çıkıyordu. Ben de pide yemeye gittim.

Kendim için hayal ettiğim hayat bu muydu? Tanrım, hayır. Ben yüksek atlamacı olmak istiyordum. Ama çocuklarım, doğmuş doğacak en tatlı iki ufaklık. Geceleri eve gidiyorum, pahalı pijamaları içindeki çocuklarıma bakıyorum ve düşünüyorum: Donarak ölmekten ya da kurtlara atılmaktan korkması gerekmeyen çocuklar bunlar. Eve abur cubur götürdüğüm zaman küçük gözlerinin nasıl aydınlandığını görmemiz gerek. Paranın değerini hiç bilmiyor olabilirler ve bunu asla öğrenmemelerini sağlamaya kararlıyım.

Grayson’ın Geriye Dönük Personel Değerlendirme formunu doldururken, tesis sınırlarından silah sesleri geldi. Hemen dışarı koştum. Quinn ve birkaç adamı bir savaş topuna bağlanmıştı. Çeteciler Quinn’in pantolonunu çıkarmış ve bıçaklarıyla penisine birkaç minik çentik atmıştı. Gidip Quinn’i çözdüm ve enfeksiyon kapmaması için revire gitmesini söyledim. Fena titriyordu ve zar zor yürüyebiliyordu. Onu bir Konfederasyon bayrağına sardım ve bir saman arabası çağırıp ona bindirdim.

İÇSAVAŞDİYARI FECİ DÜŞÜŞTE

Öyküler ve bir novella

G E O R G E
S A U N D E R S

“Hayat bize aşk ihtiyacı veriyor ama aradığımız aşkı bulmamız için bir yol vermiyor. Bize sevilme arzusu veriyor ama yanında, bizi kesinlikle seviemez kılan kişisel özellikler ekliyor. Kusurlu ve aciz kulları, üstün özellikler gerektiren bir dünyaya yerleştiriyor...”

Amerikalı öykücü George Saunders, *İçSavaşDiyarı Feci Düşüşte* ile bir kez daha aşına olduğumuz kahramanlarına dönüyor; kaybetmişlere, eziklere, katillere, canilere, kusurlulara, engellilere... yani bir şekilde yaşamın kıyısında kalmış onlarca kişiye. Ancak bu kez daha karanlık, daha nüktedan, daha ümitsiz ve daha iyimser. Ve hepsinden ötesi, çok daha çarpıcı.

“Saunders’ın klostrufobik manzaralarını ziyaret ettikten sonra, bir alışveriş merkezine ya da eğlence parkına bir daha asla aynı şekilde bakamayacaksınız...”

The Philadelphia Inquirer

delidolu.com.tr

Facebook Twitter Instagram delidolukitap

ISBN: 978-605-2349-01-4

9 786052 349014